

Jak vypadá trvale udržitelné hospodaření v lesích

Víte, co znamená cyklické hospodaření v lesích? A že právě v jeho správném nastavení spočívá rozdíl mezi odlesňováním a hospodářským kácením lesa? A jak se oba pojmy liší? Odpovědi přináší náš článek.

Víte, co znamená cyklické hospodaření v lesích? A že právě v jeho správném nastavení spočívá rozdíl mezi odlesňováním a hospodářským kácením lesa? A jak se oba pojmy liší? Odpovědi přináší náš článek.

Pojetí trvalého a vyrovnaného lesního hospodářství se postupem doby vyvíjelo a rozšiřovalo. Již před stovkami let si intenzivní osídlování a využívání půdy vyžádalo postupné regulace dlouhodobého odlesňování. Přirozeným vývojem se tak přešlo na trvalé obhospodařování lesů. Je důležité rozlišovat odlesnění a obnovu lesa. Odlesnění znamená trvalé odstranění lesního porostu například za účelem stavby obydlí nebo založení zemědělské půdy. Naproti tomu hospodářské kácení lesa jako součást cyklického hospodaření patří k etapám obnovy lesa a řídí se lesními hospodářskými plány.

Co znamená trvale udržitelné hospodaření v lesích

Lesníci a lesní hospodáři popisují trvale udržitelné hospodaření v lesích (TUHL) **jako environmentálně vhodné, sociálně prospěšné a ekonomicky životaschopné obhospodařování lesů pro současné a budoucí generace.** Tyto tři pilíře, na kterých stojí trvale udržitelný rozvoj, jsme popsali v [předchozím článku](#).

Jednoduše řečeno to znamená, že na místě, kde je nyní les, bude les i nadále. Jen se bude měnit jeho vzhled v plynoucím čase. Nejdříve to bude vykácený les, poté vysázený les, mladý les přejde do podoby lesa, který už vypadá skoro jako starý les, a nakonec opět les, který se bude kácet, aby z jeho dřeva vznikly výrobky pro nás lidi. Tomuto cyklu říkáme obnova lesa a trvá zhruba 100 let.

Kdybychom za 100 let přišli na stejné místo, kde se nyní vykácel starý les, uvidíme ho ve skoro stejné podobě, jakou měl ten původní před 100 lety. Tento cyklus můžeme nazvat **cyklické hospodaření v lese neboli trvale udržitelné hospodaření v lesích**.

Les naprosto zásadně ovlivňuje životní prostředí, ve kterém žijeme. Kromě tradiční ekonomické funkce lesa, kterou je produkce dřeva, je důležité v lese vidět také mimoprodukční efekty. Z pohledu ekologického se jedná zejména o pozitivní účinky lesa jakožto živého organismu na ovzduší (klimatická funkce), půdu (funkce půdoochranná) a vodu (hydrická funkce). Nezapomínejme ani na environmentální funkce lesa, které **mají přímý vliv na životní prostředí člověka**: zdravotní (funkce léčebná, hygienická a rekreační), funkce ochrany přírody a krajiny, a také funkce vodohospodářská. To všechno jsou důvody, proč je třeba zachovat kvalitní a zdravé lesy příštím generacím.

Jak se pozná, že se v lese hospodaří podle principu TUHL?

Zkuste si při procházce lesem všimnout stromů kolem sebe. Jestliže uvidíte všechny věkové fáze různých druhů stromů, které lze poznat podle výšky a tloušťky kmene, pak se procházíte lesem, kde lesníci hospodaří trvale udržitelným způsobem.

Současný lesnický postoj k lesu je výsledkem nepřetržitého vývoje vztahu člověka k přírodě. A jak se postupně vyvíjelo lesní hospodářství, kladl se důraz nejen na trvalost produkce dřeva, ale také na trvalost nehmotných užitků a služeb lesa včetně ekologické. V lesnickém pojetí se termín "trvalost" začal používat na přelomu 18. a 19. století. Již v té době si lidé uvědomovali, že trvale udržitelná těžba je možná pouze při zachování produkčních prostředků lesa. Jinými slovy – regulaci **těžby dřeva je potřeba plánovat a vytěžená území opětovně povinně zalesňovat**.

Naplnuje tedy TUHL princip trvale udržitelného rozvoje naší planety?

Zcela jistě ano. Tyto dva principy jsou spolu nerozlučně spjaty. Trvale udržitelné obhospodařování lesů znamená, že spravujeme a užíváme lesy a lesní pozemky takovým způsobem a v takovém rozsahu, abychom udrželi jejich biodiverzitu, produktivitu, schopnost obnovy a vitalitu. Zároveň takovým hospodařením **zachováváme potenciál lesů plnit nejdůležitější ekologické, ekonomické a sociální funkce** na místní, národní i globální úrovni, a to dnes i v budoucnu a bez negativního dopadu na ostatní ekosystémy.

Obecně je trvale udržitelné hospodaření **proces, který se neustále vyvíjí**. Požadavky na něj se mění v čase a v závislosti na nejnovějších vědeckých poznatcích a chápání tohoto konceptu lidské společnosti. Z toho plyne, že kritéria pro udržitelné obhospodařování lesů je nutné neustále přizpůsobovat novým podmínkám, zohledňovat národní cíle, konkrétní ekologické a environmentální požadavky, stejně jako ekonomické, politické, kulturní a duchovní rozměry.